

LAN

Long Alliantie Nederland

nieuwsbericht

Uitgave 8, augustus 2011

Graag informeren wij u over het volgende:

1. Vergoeding stoppen met roken redt duizenden mensenlevens
2. COPD risicotest van het Astma Fonds leidt tot meer vroegopsporing COPD
3. Stichting NET-groep zet zich in voor mensen met een neuro-endocriene tumor
4. Longrevalidatie ook effectief bij patiënten met minder ernstig COPD
5. Longen op de agenda
6. Bijeenkomst Schone lucht voor werkenden
7. Congres COPD ketenzorg; Samen sterk voor COPD
8. Congres over Medical Devices besteedt aandacht aan astma en COPD
9. Uitgebreid onderwijsaanbod Astma/COPD voor zorggroepen
10. Long Alliantie Nederland organiseert invitational conference over aanpak chronische longziekten
11. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op 16 september 2011
12. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
13. Meer informatie over dit nieuwsbericht

Met vriendelijke groet,
Long Alliantie Nederland,

drs. Emiel Rolink
beleidscoördinator

1. Vergoeding stoppen met roken redt duizenden mensenlevens

Jaarlijks sterven in Nederland bijna 20.000 mensen aan de gevolgen van roken. Het is dan ook goed nieuws dat het aantal rokers in Nederland daalt, er roken nu minder mensen dan tevoren ooit in Nederland. De spectaculaire daling in het eerste kwartaal, zet door in het tweede kwartaal van 2011. Dit blijkt uit cijfers van het Continu Onderzoek Rookgewoonten 2011 onder 4.600 Nederlanders van 15 jaar en ouder dat TNS NIPO in opdracht van STIVORO uitvoert. Het percentage rokers in het tweede kwartaal van 2011 is 24,3%. In het tweede kwartaal van 2010 was dit nog 26,5% en in het tweede kwartaal van 2009 26,8%. De aandacht voor stoppen met roken en de vergoeding van stoppen met roken programma's stimuleert rokers hun stopintenties om te zetten in daden. En dit vertaalt zich in een flink lager percentage rokers.

Sinds januari dit jaar kan een roker die met zijn tabaksverslaving wil afrekenen, zijn behandeling via de zorgverzekeraar vergoed krijgen. Het stoppen-met-rokenprogramma biedt de mogelijkheid om de effectief bewezen gedragsmatige ondersteuning bij stoppen met roken door een professional aan te vullen met farmacologische middelen zoals pleisters en pillen. De vraag naar de behandeling van tabaksverslaving heeft sindsdien een vlucht genomen.

Uiterekend is dat goede stoppen-met-roken interventies de komende 30 jaar ruim 37.000 levens zal kunnen redden. Ondanks deze indrukwekkende cijfers en de goede eerste resultaten is helaas onlangs besloten dat de stoppen-met-rokenprogramma's vanaf 2012 niet meer in de basisverzekering vallen. Effectief bewezen gedragsmatige ondersteuning blijft nog wel in het basispakket. Meer informatie is [HIER](#) te vinden op.

2. COPD risicotest van het Astma Fonds leidt tot meer vroegopsporing COPD

Er is in Nederland een grote groep mensen die wel COPD heeft, maar dat nog niet weet. Dat is een probleem omdat deze mensen onnodige en niet te herstellen gezondheidsschade kunnen oplopen. Voor het opsporen van deze mensen heeft het Astma Fonds de COPD risicotest ontwikkeld en vanaf eind 2010 kan deze risicotest op internet worden uitgevoerd. De risicotest identificeert mensen die tot de risicogroep behoren aan de hand van tien vragen. Deze vragen gaan onder andere over rookgedrag en kortademigheid. Wanneer er uit de test blijkt dat er een verhoogd risico op COPD is, wordt het advies gegeven naar de huisarts te gaan. Circa 130.000 mensen hebben de COPD-risicotest inmiddels ingevuld. Daarvan had bijna een kwart van de mensen een verhoogd risico op COPD. Meer informatie over de COPD risicotest is [HIER](#) te vinden.

3. Stichting NET-groep zet zich in voor mensen met een neuro-endocriene tumor

Neuro-endocriene tumoren (NET) zijn zeldzaam en komen voornamelijk voor in het maag-darmkanaal, pancreas/alvleesklier en [longen](#). Het is lastig deze kankersoort te herkennen omdat de symptomen van NET lijken op die van onschuldige aandoeningen. Ook zijn NET zeldzaam en komen slechts bij één tot vijf personen op de 100.000 mensen voor. Gemiddeld ziet een huisarts in zijn werkzame leven slechts één patiënt met een NET. Een specialist slechts een paar.

NET hebben hun oorsprong in het neuro-endocriene systeem. Neuro-endocriene cellen zitten in allerlei weefsels in het lichaam. Bij NET groeien deze cellen ongeremd en hebben de mogelijkheid om hormonen en hormoonachtige stoffen te produceren, zoals serotonine, tachykinine, neuropeptiden en insuline. Hormonen geven via het bloed zogenaamde signalen. Die beïnvloeden de werking van bepaalde organen. Bij sommige NET (de carcinoïden) kunnen, als gevolg van overproductie van serotonine, klachten optreden die kenmerkend zijn voor het carcinoïdsyndroom, zoals: opvliegers, diarree en (plotselinge) benauwdheid. Langdurige en hoge serotonineproductie kan hartfalen veroorzaken en uiteindelijk een beschadiging van de hartkleppen. Een deel van de NET produceert geen hormonen/hormoonachtige stoffen maar veroorzaakt (ernstige) klachten door de grootte en plaats van de tumor. NET worden onderverdeeld in traag groeiend (goed gedifferentieerd) en sneller groeiend (matig/slecht gedifferentieerd). Afhankelijk van deze groeisnelheid zaaien de tumoren sneller uit.

De Stichting NET-groep is de patiëntenorganisatie in Nederland van mensen met een neuro endocriene tumor. De NET-groep zet zich in voor belangenbehartiging, informatievoorziening, verspreiding van kennis over NET en steun bieden aan patiënten met NET en hun naast betrokkenen. Meer informatie over neuro endocriene tumoren van de long is [HIER](#) te vinden. Meer informatie over de NET-groep is [HIER](#) te vinden. Het artikel 'Neuro-endocriene tumoren van de long - Long NET' is [HIER](#) te vinden.

4. Longrevalidatie ook effectief bij patiënten met minder ernstig COPD

De gunstige effecten van longrevalidatie bij mensen met een ernstige vorm van COPD is reeds bewezen. De effectiviteit en kosten van longrevalidatie bij mensen met een minder ernstig vorm van COPD is nog minder onderzocht. De INTERCOM (INTERdisciplinary COMMunity-based COPD Management) studie heeft als doel om de effectiviteit en kosteneffectiviteit van een transmuraal, interdisciplinair COPD management programma bij deze groep patiënten te onderzoeken.

In dit onderzoek zijn 199 patiënten met gemiddeld een gematigde luchtwegobstructie en beperkte inspanningscapaciteit gerandomiseerd in het INTERCOM-programma of in de controle groep die de standaard zorg krijgt. De interventie van het INTERCOM-programma bestaat uit een trainingsdeel, een educatieprogramma en op indicatie een stop-met-roken interventie en voedingsadvies met voedingssupplementen. Dit programma wordt aangeboden door een interdisciplinair team van fysiotherapeut, diëtist en longverpleegkundige. Het programma is onderverdeeld in een vier maanden durende intensieve fase van revalidatie, gevolgd door een actieve onderhoudsfase van twintig maanden.

De verschillen tussen de controlegroep en de interventiegroep zijn na vier maanden in het voordeel van de interventiegroep. Zo wordt een verbetering gezien in gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven. Tevens blijkt in de interventiegroep de vetvrije massa en spierkracht hoger en het uithoudingsvermogen groter dan in de controlegroep. Over de gehele periode van 24 maanden wordt er voor de INTERCOM-groep een significante verbetering aangetoond voor kwaliteit van leven, functionele inspanningscapaciteit en kortademigheid. Er is geen verschil gevonden tussen beide groepen in exacerbatiefrequentie. De gemiddelde totale COPD en niet-COPD gerelateerde kosten per patiënt over 24 maanden zijn iets hoger voor de INTERCOM-groep dan voor de controlegroep. Een deel van de kostenstijging in de interventiegroep is te verklaren door het feit dat vier patiënten zijn doorverwezen naar een longrevalidatiecentrum ten

opzichte van een persoon in de controlegroep. Wanneer deze patiënten buiten de analyse worden gelaten wordt het kostenverschil sterk gereduceerd.

Deze studie laat zien dat een multidisciplinair COPD-zorgmanagementprogramma ook effectief is bij COPD-patiënten met minder ernstige luchtwegobstructie. Tevens blijkt voedingskundige ondersteuning bij deze patiëntengroep een langdurig positief effect te hebben. Tot slot laat deze studie zien dat het interventieprogramma in een transmurale setting matig kosteneffectief is. Meer informatie is [HIER](#) en [HIER](#) te vinden.

5. Longen op de agenda

Hieronder vindt u een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Agenda 2011

Wanneer	Wat	Meer informatie
7 september	Schone Lucht voor iedereen: werkenden	www.schoneluchtvooriedereen.nl
8 september	Nationaal Pulmonaal Congres	www.healthinvestment.nl
15 september	Jaarcongres V&VN praktijk-verpleegkundigen & praktijk-ondersteuners	www.venvn.nl
16 september	LAN ledenvergadering	
23 september	LAN Invitational Conference	
24- 28 september	European Respiratory Society congres	www.erscongress2011.org
6 oktober	2e Big5 Congres	www.healthinvestment.nl
14 oktober	Congres COPD ketenzorg: samen sterk voor COPD	www.unitzorginnovatie.nl
11 november	NRS Young Investigator Symposium	www.nrs-science.nl
18 november	Health Investment het Medical Devices Congres.	www.healthinvestment.nl
7 december	9e V&VN Longsymposium	www.healthinvestment.nl
16 december	LAN ledenvergadering	
Diverse data	CASPIR (COPD, Astma en Spirometrie) Praktische spirometrie voor de eerste lijn	www.cahag.nl/caspir

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar info@longalliantie.nl.

6. Bijeenkomst Schone lucht voor werkenden

Schone lucht is belangrijk voor iedereen, voor longpatiënten is het leven in vervuilde lucht een probleem. Ook op de werkvloer is schone lucht van levensbelang: het werkt preventief tegen longziekten en voor longpatiënten betekent dit dat zij deel kunnen blijven nemen aan het arbeidsleven.

Onderzoek toont aan dat werkprestaties te lijden hebben onder een vervuilde lucht op kantoren. De industrie heeft daarnaast te maken met een vaak vervuilde werkomgeving.

Chiesi is in samenwerking met Syntens, de Kennisalliantie en De Legitimiteit Groep begonnen met een schone luchtcampagne onder de titel 'Schone lucht voor iedereen'. Binnen deze campagne worden er verschillende discussiebijeenkomsten georganiseerd. Woensdag 7 september a.s. staat de derde bijeenkomst op het programma met als onderwerp: schone lucht op de werkvloer. Het doel is om met de aanwezigen te discussiëren over de mogelijkheden om schone lucht voor werkenden in Nederland te realiseren. Zie meer voor informatie www.schoneluchtvooriedereen.nl

7. Congres COPD ketenzorg; Samen sterk voor COPD

Op 14 oktober 2011 organiseert het Julius Centrum voor Gezondheidswetenschappen en Eerstelijns Geneeskunde in Utrecht het jaarlijkse congres over ketenzorg COPD. Tijdens dit congres vindt uitwisseling plaats van onderzoeksresultaten, innovatieve projecten en ervaringen met bestaande en nog in de toekomst te ontwikkelen beleidsmaatregelen op het gebied van ketenzorg bij COPD. De bezoeker wordt op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen in COPD ketenzorg van de afgelopen 12 maanden. Er spreken nationale en internationale topsprekers. Tevens worden de winnaars van de ingezonden innovatieve praktijkprojecten bekend gemaakt.

Het congres is bedoeld voor zorgverleners, beleidsmakers, patiëntenorganisaties, onderzoekers en farmaceutische industrie. Accreditatie is voor verschillende zorgverleners aangevraagd. Meer informatie is [HIER](#) te vinden.

8. Congres over Medical Devices besteedt aandacht aan astma en COPD

Op vrijdag 18 november 2011 vindt het Medical Devices Congres plaats in de ReeHorst te Ede. Dit congres is onder meer bedoeld voor praktijkverpleegkundigen, praktijkondersteuners en longverpleegkundigen. Tijdens deze dag worden drie programma's aangeboden, waaronder een onderdeel over Astma en COPD in de eerste lijn. Onderwerpen die onder andere aan bod komen zijn het meten van saturatie en de technische aspecten van verschillende inhalatoren. Accreditatie voor deze dag is aangevraagd. Meer informatie is [HIER](#) te vinden.

9. Uitgebreid onderwijsaanbod Astma/COPD voor zorggroepen

De Stichting COPD en Astma Huisartsen Advies Groep (CAHAG) biedt een scholingsaanbod aan dat zich speciaal richt op zorggroepen Astma en COPD. De zorgstandaard COPD en de richtlijnen van het NHG en het CBO vormen een belangrijke leidraad voor de COPD-zorg en is mede de basis voor de ketenzorgprogramma's. Nu blijkt er in de praktijk een kloof aanwezig te zijn tussen de zorg die volgens de ketenzorgprogramma's geleverd zou moeten worden en de uiteindelijk gerealiseerde zorg. De nieuwe scholing richt zich daarom ook onder andere op het ondersteunen van praktijken en zorggroepen bij het implementeren van zorg conform de zorgstandaarden.

De scholing bestaat uit verschillende modules waarbij alle onderwerpen aan bod komen die van belang zijn voor het optimaliseren van de zorg aan Astma- en COPD patiënten in de huisartspraktijk. Zo is er onder andere een module CASPIR te volgen en een module Inhalatietechnieken. Maar ook het bevorderen van therapietrouw bij patiënten komt aan bod. De modules zijn op verschillende data en tijdstippen te volgen. De scholing richt zich op huisartsen, praktijkverpleegkundigen en praktijkondersteuners en bij sommige onderdelen ook op samenwerkingspartners zoals fysiotherapeuten. Een compleet overzicht van de modules en verdere informatie is [HIER](#) te vinden.

10. Long Alliantie Nederland organiseert invitational conference over aanpak chronische longziekten

De Long Alliantie Nederland organiseert op 23 september aanstaande een invitational conference. Het onderwerp van het invitational conference is de grote en in omvang toenemende problematiek van de één miljoen mensen in Nederland met een chronische longziekte. Deze zorgwekkende ontwikkeling vraagt wat de LAN betreft om een breed gedragen en gecoördineerde aanpak. De LAN spant zich in voor een Nederlands actieprogramma chronische longziekten. Tijdens het invitational conference wordt ingegaan op internationale ontwikkelingen en ervaringen met betrekking tot de gecoördineerde aanpak van chronische longziekten en hoe gekomen kan worden tot een Nederlands Actieprogramma Chronische Longziekten.

11. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op 16 september 2011

De Long Alliantie Nederland is een federatieve vereniging met de ledenvergadering als hoogste orgaan. Op 16 september aanstaande is de ledenvergadering van de Long Alliantie Nederland te Amersfoort. Aan de orde komen onder meer het eindvoorstel voor de Kwaliteitsindicatoren Zorgstandaard COPD, behorend bij de Zorgstandaard COPD, de Zorgstandaarden Astma voor Volwassenen en Kinderen, het traject richtlijn optimalisering Astma, het versterken van kwaliteit en doelmatigheid bij longmedicatie, en de ziektelastmeter COPD. Leden van de Long Alliantie Nederland ontvangen de vergaderstukken begin september.

12. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg, te weten:

- Astma Fonds Longpatiëntenvereniging ([Astma Fonds](#));
- Astma Fonds Longstichting ([Astma Fonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));
- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- SAN Centra voor Medische Diagnostiek ([SAN](#));
- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#));
- STIVORO expertisecentrum voor tabakspreventie ([STIVORO](#));
- Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland ([V&VN](#)), afdeling Longverpleegkundigen;
- Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland ([V&VN](#)), afdeling Praktijkverpleegkundigen en Praktijkondersteuners ([praktijkverpleegkundigen-praktijkondersteuners](#));
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));
- Vereniging van Astmacentra Nederland ([VAN](#)).

Buitengewone leden:

- ActiZ, organisatie van zorgondernemers ([ActiZ](#));
- Landelijke Vereniging voor Georganiseerde eerste lijn ([LVG](#)).

Bedrijfsleden:

- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- Boehringer Ingelheim ([Boehringer Ingelheim](#));
- Chiesi Pharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Meda Pharma ([Meda Pharma](#));
- Mediq ([Mediq](#));
- Merck Sharp en Dohme ([MSD](#));
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Nycomed ([Nycomed](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- Teva Pharma Nederland ([Teva](#)).

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie.

De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

13. Meer informatie over dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN.

Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.